

GÖÇ ve MÜLTECİLER HAKKINDA TUTUM BELGEMİZ

Demokrasi için Birlik (DİB) olarak, göç ve mülteciler konusunda yaşanan anlaşmazlık ve sorunların, konunun uzman ve taraflarıyla yürüttüğümüz tartışmalar sonrasında ortaya çıkan aşağıdaki program ekseninde atılacak adımlarla çözülebileceğini düşünüyoruz. Tüm demokratik, sosyalist parti, kurum, kuruluş ve oluşumları bu ilkeleri birlikte tartışmak, geliştirmek ve hayata geçirmek konusunda ortak tavır almaya davet ediyoruz. 2020 ortası itibariyle tüm dünyada yerinden edilen kişilerin sayısının 80 milyonu aştığını açıklayan BM Mülteciler Yüksek Komiseri Filippo Grandi: “Geçtiğimiz 10 yıl içinde zorla yerinden edilen kişilerin sayısı iki katına çıktı. Bu, uluslararası toplumun barışı koruyamadığını göstermektedir. Bu korkutucu tabloda ne yazık ki yeni bir eşiği daha aşıyoruz ve dünya liderleri savaşa dur demedikçe durum daha da kötüye gidecek” diyor. Yerküreyi yaşanmaz hale getirenlerin yarattığı felaketin sonuçları ile karşı karşıyayız. Göç ve mülteciler küresel bir olgu ve siyasal konjonktürü belirliyor. Emekçi sınıflar aleyhine şiddetlenen eşitsizlikler, işsizlik, güvencesizlik ve yaşam pahalılığı gibi olguların popülist siyasetçiler tarafından istismarı bu sorunların ortaya çıkmasında sorumluluğu olmayan göçmen ve mülteciler için hayatı daha da zorlaştırıyor. Bilgi kirliliği, göçün güvenleleştirilmesi, kontrolsüzlük, tehdit ve işgal algısı zorla yerinden edilmiş kişilerin hâlihazırda yaşadıkları sorunları daha da derinleştiriyor. Mültecilerin pazarlık gücü olarak kullanılması, sorunu büyük göstererek oy devşirme çabası, yalan haberler güvenilir bir iletişim stratejisini zorunlu kılıyor.

1. Son dönemde büyük tartışma ve saflaşmalara yol açan, hatta Altındağ’da yaşananlar örneğinde olduğu gibi ırkçı kalkışmaların gerekçesi olarak gösterilmek istenen göç ve mülteciler ekseninde yaşanan sorunların, demokratik, hak temelli ve eşitlikçi çözümü için uluslararası düzeyde ve aşağıdan dayanışma ağları kurulmalıdır. Ülkemiz topraklarında yaşayan herkes için kamu tarafından sağlanacak güvenceler için etnik bağlar değil evrensel haklar temel alınmalıdır.
2. Türkiye sağlıklı, işleyen ve temel insan haklarına dayalı bir iltica sistemine sahip değildir. Türkiye, Cenevre Sözleşmesi’ni coğrafi çekince ile kabul etmiştir. Göç ve göçmen hukukuyla ilgili coğrafi çekince kaldırılmalı, 1951 Cenevre Sözleşmesinin ilkelerine uyulmalıdır.
3. Herkes zulüm karşısında başka ülkelerden sığınma talebinde bulunma ve sığınma olanağından yararlanma yani iltica hakkına sahiptir. Mültecilerin üçüncü ülkeye geçmelerinde güvenli yollar açılmalı; Türkiye, AB ve diğer ülkeler sığınma taleplerini ve mülteci statüsünü kabul etmelidir. AB ile Türkiye arasında 2013 yılında imzalanan ve 2016 yılında yürürlüğe giren Geri Kabul Anlaşması iptal edilmelidir. AB’nin mültecileri sınırları dışında tutma ve Türkiye’yi kiralık bir “mülteci depo”su olarak görme yaklaşımı değişmelidir.
4. Birleşmiş Milletler tarafından uluslararası koruma ve iltica hakkına ulaştıracak süreci düzenleyecek göç ve iltica ofisleri kurulmalıdır.
5. Ülkemizde kalmak isteyen göçmenlerle ilgili karşılıklı entegrasyon, uyum ve bir arada yaşam politikaları hayata geçirilmelidir.
6. Göçmen işçiler için çalışma ve oturma izni verilmeli, çalışma yaşamına katılımları yasal olarak düzenlenmeli, asgari ücretten düşük ücretlerle çalıştırılmaları engellenmelidir. Böylece göçmen işçilerin aşırı sömürsünün önüne geçilmelidir. İşçileri kayıt dışı biçimde ve aşırı sömürü koşullarında çalıştıran patronlarla ilgili cezai işlemler uygulanmalıdır.

- 7.** Göçmen işçilerin de sendikalaşmalarına olanak sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Sendikalar göçmen işçilerin örgütlenmesi için gerekli kurumsal hazırlıkları hayata geçirmelidir.
- 8.** Küresel ölçekte eşitsizlik, iklim krizinin göç veren ülkelerde yarattığı maliyetler, emperyalist ülkelerin müdahalelerinin yarattığı politik krizler ve iç savaşlar, otoriter rejimler tarafından çeşitli kimliklere uygulanan seçici baskılar küresel göç olgusunu yaratan en önemli sebeplerdir. Herkesin kendi vatanında insani koşullarda ve özgürlük içinde yaşamasını sağlayacak bir küresel politik iklimin oluşumu temel çözüm olarak akıldan çıkarılmamalı, bu yöndeki inisiyatif ve çabalar desteklenmelidir. Sermayenin sınır tanımadan dolaştığı dünyada emeğin ulusal sınırlara hapsedilmesi eşitsizlikleri büyütmektedir. Emek hakları ve örgütlenmesi ulusal sınırlara hapsedilmemelidir.
- 9.** Küresel Kuzey ülkelerinin de göçmen alımı noktasında harekete geçmesi için uygulanacak politik basınç artırılmalıdır. Finansal ve politik desteklerle kimi ülkelerin göçmen rezervuarları oluşturması politikası kabul edilemez.
- 10.** Göçün güvenikleştirilmesi ve iktidarlar tarafından alınacak demokrasi dışı önlemlerin gerekçesi haline getirilmesine karşı bilinci ve örgütlenmeyi artıracak politikalar hayata geçirilmelidir. Göçmenler konusunda geliştirilecek hak ve eşitlik temelli tavırlar, konunun otoriter ve baskıcı güçler tarafından politik konsolidasyon amacıyla kullanılmasını engellemenin en önemli aracıdır.
- 11.** Yeni Osmanlıcı, yayılmacı ve komşularla tacizkâr ilişkilere dayalı dış politikanın reddi, bölgesel dayanışmaları merkeze alan bir yaklaşımın esas alınması ve uygulanması sorunun çözümü için temel önemdedir.
- 12.** Toplumsal cinsiyet temelli şiddet fiillerine maruz kalmış göçmen kadınlara ve LGBTİ+ bireylere bağımsız ikamet statüsü tanınmalıdır. Kadınlara ve LGBTİ+ bireylere yönelik toplumsal cinsiyet temelli şiddet bir zulüm çeşidi olarak görülmeli ve iltica nedenlerinden sayılmalıdır. Sığınma işlemlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı usuller, kılavuzlar ve destek hizmetleri geliştirilmelidir.
- 13.** Geri göndermeme ilkesi şiddet mağduru kadınlar için de uygulanmalıdır. Devlet iltica talebinde bulunan veya sığınan şiddet mağduru bir kadını yaşamının veya özgürlüğünün tehlikede olduğu herhangi bir ülkeye geri göndermemeli veya iade etmemelidir.
- 14.** Kaydı olmayan göçmenler hakkında bilgi, istatistik ve envanter oluşturulması için gerekli kurumsal düzenlemeler yapılmalıdır. Sağlıklı bir iltica ve göç politikasının olmaması göçmen kaçakçılığını teşvik etmektedir. Mülteci ölümlerini durdurmak, hak ihlallerini engellemek için göçmen kaçakçılarına yönelik cezalar caydırıcı olmalıdır.
- 15.** İklim ve gıda krizinin içinden geçilen günlerde ekilmeyen toprakların değerlendirilmesi için istekli göçmenlerin vereceği katkı güvenceli, insani ve eşit çalışma koşullarının sağlanması koşuluyla değerlendirilebilir.
- 16.** Yerel yönetimlerin göçmenlerle ilgili sorunların hak ve eşitlik temelli çözümü konusunda inisiyatif almalarının sağlanması son derece olumlu sonuçlar yaratacaktır.

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK KOORDİNASYONU

